

ЗАКОН УКРАЇНИ

{ Закон втратив чинність на підставі Кодексу
N 2755-VI ([2755-17](#)) від 02.12.2010, ВВР, 2011, N 13-14,
N 15-16, N 17, ст.112 }

Про систему оподаткування

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 39, ст.510)

{ Вводиться в дію Постановою ВР
N 1252-XII ([1252-12](#)) від 25.06.91, ВВР, 1991, N 39, ст.511 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 2199-XII ([2199-12](#)) від 13.03.92, ВВР, 1992, N 23, ст.346
N 3180-XII ([3180-12](#)) від 05.05.93, ВВР, 1993, N 26, ст.277 }

{ В редакції Закону
N 3904-XII ([3904-12](#)) від 02.02.94, ВВР, 1994, N 21, ст.130 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законом
N [96/96-ВР](#) від 22.03.96, ВВР, 1996, N 16, ст. 71 }

{ В редакції Закону N [77/97-ВР](#) від 18.02.97,
ВВР, 1997, N 16, ст.119 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законом
N [221/97-ВР](#) від 19.04.97, ВВР, 1997, N 22, ст. 159 -
термін дії Закону продовжено до 01.01.99 згідно із
Законом N [724/97-ВР](#) від 16.12.97;
термін дії Закону продовжено до 1 січня 2000 року
згідно із Законом N 336-XIV ([336-14](#)) від 22.12.98 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N [19/98-ВР](#) від 15.01.98, ВВР, 1998, N 20, ст.104
N [25/98-ВР](#) від 15.01.98, ВВР, 1998, N 25, ст.147
N [199/98-ВР](#) від 05.03.98, ВВР, 1998, N 35, ст.239
N [285-XIV](#) ([285-14](#)) від 01.12.98, ВВР, 1999, N 2-3, ст.21
N [320-XIV](#) ([320-14](#)) від 17.12.98, ВВР, 1999, N 5-6, ст.39
N [333-XIV](#) ([333-14](#)) від 22.12.98, ВВР, 1999, N 7, ст.47
N [588-XIV](#) ([588-14](#)) від 09.04.99, ВВР, 1999, N 20-21, ст.192
N [643-XIV](#) ([643-14](#)) від 13.05.99, ВВР, 1999, N 26, ст.215
N [784-XIV](#) ([784-14](#)) від 30.06.99, ВВР, 1999, N 42-43, ст.378
N [1213-XIV](#) ([1213-14](#)) від 04.11.99, ВВР, 1999, N 51, ст.455
N [1375-XIV](#) ([1375-14](#)) від 13.01.2000, ВВР, 2000, N 10, ст.78
N [1523-III](#) ([1523-14](#)) від 02.03.2000, ВВР, 2000, N 20, ст.149
N [1770-III](#) ([1770-14](#)) від 01.06.2000, ВВР, 2000, N 36, ст.298
N [1805-III](#) ([1805-14](#)) від 08.06.2000, ВВР, 2000, N 39, ст.333
N [2515-III](#) ([2515-14](#)) від 07.06.2001, ВВР, 2001, N 33, ст.179
N [2740-III](#) ([2740-14](#)) від 20.09.2001, ВВР, 2002, N 5, ст.30
N [2921-III](#) ([2921-14](#)) від 10.01.2002, ВВР, 2002, N 16, ст.114
N [2922-III](#) ([2922-14](#)) від 10.01.2002, ВВР, 2002, N 17, ст.117
N [349-IV](#) ([349-15](#)) від 24.12.2002, ВВР, 2003, N 12, ст.88

N 429-IV ([429-15](#)) від 16.01.2003, ВВР, 2003, N 10-11, ст.87
N 703-IV ([703-15](#)) від 03.04.2003, ВВР, 2003, N 28, ст.216
- набуває чинності з 01.01.2004 року
N 849-IV ([849-15](#)) від 22.05.2003, ВВР, 2003, N 33-34, ст.267
N 906-IV ([906-15](#)) від 05.06.2003, ВВР, 2003, N 38, ст.319
N 1115-IV ([1115-15](#)) від 10.07.2003, ВВР, 2004, N 7, ст.56
- набуває чинності з 01.01.2004 року
N 1271-IV ([1271-15](#)) від 18.11.2003, ВВР, 2004, N 11, ст.142
Кодексом
N 1618-IV ([1618-15](#)) від 18.03.2004, ВВР, 2004, N 40-41, 42, ст.492
Законами
N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005, ВВР, 2005, N 17, N 18-19,
ст.267
N 2509-IV ([2509-15](#)) від 05.04.2005, ВВР, 2005, N 20, ст.278
N 2960-IV ([2960-15](#)) від 06.10.2005, ВВР, 2006, N 2-3, ст.35
N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006, ВВР, 2006, N 27, ст.234
N 1565-VI ([1565-17](#)) від 17.11.2009, ВВР, 2010, N 1, ст.3 }

{ Офіційне тлумачення до Закону див. в Рішенні
Конституційного Суду
N 5-рп/2010 ([v005p710-10](#)) від 16.02.2010 }

{ Щодо визнання неконституційними окремих положень див.
Рішення Конституційного Суду
N 14-рп/2010 ([v014p710-10](#)) від 20.05.2010 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 2275-VI ([2275-17](#)) від 20.05.2010, ВВР, 2010, N 30, ст.398
N 2457-VI ([2457-17](#)) від 08.07.2010, ВВР, 2010, N 48, ст.564 }

{ Дію Закону зупинено для сільськогосподарських
товаровиробників - учасників експерименту по
запровадженню єдиного податку на території
Глобинського району Полтавської області,
Старобешівського району Донецької області та
Ужгородського району Закарпатської області в
частині сплати податків, включених до складу
єдиного податку згідно із Законом N [25/98-ВР](#) від
15.01.98 }

{ Дію Закону зупинено для сільськогосподарських
товаровиробників - платників фіксованого
сільськогосподарського податку у частині сплати
сум податків і зборів (обов'язкових платежів),
включених до складу фіксованого
сільськогосподарського податку згідно із Законом
N 320-XIV ([320-14](#)) від 17.12.98 }

{ Дію Закону зупинено у частині сплати податків і зборів,
включених до складу єдиного податку, передбаченого Законом
N 1375-XIV від 13.01.2000 на період проведення
експерименту для підприємств - учасників економічного
експерименту згідно із Законом N 1375-XIV ([1375-14](#))
від 13.01.2000 }

Цей Закон визначає принципи побудови системи оподаткування в
Україні, податки і збори (обов'язкові платежі) до бюджетів та до
державних цільових фондів, а також права, обов'язки і
відповідальність платників.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Встановлення і скасування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів

Встановлення і скасування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів, а також пільг їх платникам здійснюються Верховною Радою України, Верховною Радою Автономної Республіки Крим і сільськими, селищними, міськими радами відповідно до цього Закону, інших законів України про оподаткування.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим і сільські, селищні, міські ради можуть встановлювати додаткові пільги щодо оподаткування місцевими податками і зборами, земельного податку та податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів у межах сум, що надходять до їх бюджетів. Надання таких пільг не може порушувати принципи рівності, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації відповідно до статті 3 цього Закону.

{ Частина друга статті 1 в редакції Закону N 2275-VI ([2275-17](#)) від 20.05.2010 }

Ставки, механізм справляння податків і зборів (обов'язкових платежів), за винятком особливих видів мита та збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, збору у вигляді цільової надбавки до затвердженого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності, і пільги щодо оподаткування не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів про оподаткування. Особливі види мита справляються на підставі рішень про застосування антидемпінгових, компенсаційних і спеціальних заходів, прийнятих відповідно до законів України. { Частина третя статті 1 в редакції Закону N 333-XIV ([333-14](#)) від 22.12.98, із змінами, внесеними згідно із Законами N 849-IV ([849-15](#)) від 22.05.2003, N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005 }

Розмір та механізм справляння збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію ([2002-2003-п](#)) встановлюються Кабінетом Міністрів України разом з Національною комісією регулювання електроенергетики України.

{ Статтю 1 доповнено частиною згідно із Законом N 849-IV ([849-15](#)) від 22.05.2003 }

Розмір та механізм справляння збору у вигляді цільової надбавки до затвердженого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності встановлюється Кабінетом Міністрів України. { Статтю 1 доповнено частиною згідно із Законом N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005 }

Встановлення і скасування спеціального збору до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, розмір та механізм справляння цього збору здійснюються відповідно до Закону України "Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб" ([2740-14](#)). { Статтю 1 доповнено частиною згідно із Законом N 2740-III ([2740-14](#)) від 20.09.2001 }

{ Положення частини сьомої статті 1 втратило чинність стосовно надання Кабінету Міністрів України повноваження визначати розмір відрахувань та порядок перерахування коштів збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на

території зони спостереження, як таке, що є неконституційним, на підставі Рішення Конституційного Суду N 14-рп/2010 ([v014p710-10](#)) від 20.05.2010 }

Розмір та механізм справляння збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження ([352-2010-п](#)), встановлюються Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" ([39/95-ВР](#)). { Статтю 1 доповнено частиною згідно із Законом N 1565-VI ([1565-17](#)) від 17.11.2009 }

Текст частини див. в редакції Закону від 19.04.1997 N 221/97-ВР ([221/97-ВР](#)) { Щодо терміну дії частини статті 1 Закону див. Закони N 724/97-ВР ([724/97-ВР](#)) від 16.12.97, N 336-XIV ([336-14](#)) від 22.12.98 }

Зміни і доповнення до цього Закону, інших законів України про оподаткування стосовно надання пільг, зміни податків, зборів (обов'язкових платежів), механізму їх сплати вносяться до цього Закону, інших законів України про оподаткування не пізніше, ніж за шість місяців до початку нового бюджетного року і набирають чинності з початку нового бюджетного року. Це правило не застосовується у випадках зменшення розміру ставок податків, зборів (обов'язкових платежів) або скасування пільг з оподаткування та інших правил, які призводять до порушення правил конкуренції та створення податкових переваг окремим суб'єктам підприємницької діяльності або фізичним особам. { Частина статті 1 в редакції Закону N 1523-III ([1523-14](#)) від 02.03.2000 }

Будь-які податки і збори (обов'язкові платежі), які запроваджуються законами України, мають бути включені до цього Закону. Всі інші закони України про оподаткування мають відповідати принципам, закладеним у цьому Законі.

Стаття 2. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу) до бюджетів та до державних цільових фондів, системи оподаткування

Під податком і збором (обов'язковим платежем) до бюджетів та до державних цільових фондів слід розуміти обов'язковий внесок до бюджету відповідного рівня або державного цільового фонду, здійснюваний платниками у порядку і на умовах, що визначаються законами України про оподаткування.

Державні цільові фонди - це фонди, які створені відповідно до законів України і формуються за рахунок визначених законами України податків і зборів (обов'язкових платежів) юридичних осіб незалежно від форм власності та фізичних осіб.

Державні цільові фонди включаються до Державного бюджету України, крім Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Пенсійного фонду України. { Частина третя статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N [221/97-ВР](#) від 19.04.97, термін дії Закону продовжено до 01.01.99 згідно із Законом N [724/97-ВР](#) від 16.12.97; термін дії Закону продовжено до 1 січня 2000 року згідно із Законом N 336-XIV ([336-14](#)) від 22.12.98; із змінами, внесеними згідно із Законами N [19/98-ВР](#) від 15.01.98, N 2740-III ([2740-14](#)) від 20.09.2001, N 429-IV ([429-15](#)) від 16.01.2003 }

Сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів, що справляються у встановленому законами України порядку, становить систему оподаткування.

Стаття 3. Принципи побудови та призначення системи оподаткування

Принципами побудови системи оподаткування є:

стимулювання науково-технічного прогресу, технологічного оновлення виробництва, виходу вітчизняного товаровиробника на світовий ринок високотехнологічної продукції; { Статтю 3 доповнено абзацом другим згідно із Законом N 285-XIV ([285-14](#)) від 01.12.98 }

стимулювання підприємницької виробничої діяльності та інвестиційної активності - введення пільг щодо оподаткування прибутку (доходу), спрямованого на розвиток виробництва;

обов'язковість - впровадження норм щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), визначених на підставі достовірних даних про об'єкти оподаткування за звітний період, та встановлення відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства;

рівнозначність і пропорційність - справляння податків з юридичних осіб здійснюється у певній частці від отриманого прибутку і забезпечення сплати рівних податків і зборів (обов'язкових платежів) на рівні прибутки і пропорційно більших податків і зборів (обов'язкових платежів) - на більші доходи;

рівність, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до суб'єктів господарювання (юридичних і фізичних осіб, включаючи нерезидентів) при визначенні обов'язків щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);

соціальна справедливість - забезпечення соціальної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом запровадження економічно обгрунтованого неоподаткованого мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, які отримують високі та надвисокі доходи;

стабільність - забезпечення незмінності податків і зборів (обов'язкових платежів) і їх ставок, а також податкових пільг протягом бюджетного року;

економічна обгрунтованість - встановлення податків і зборів (обов'язкових платежів) на підставі показників розвитку національної економіки та фінансових можливостей з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його доходами;

рівномірність сплати - встановлення строків сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджету для фінансування витрат;

компетенція - встановлення і скасування податків і зборів (обов'язкових платежів), а також пільг їх платникам здійснюються відповідно до законодавства про оподаткування виключно Верховною Радою України, Верховною Радою Автономної Республіки Крим і сільськими, селищними, міськими радами;

єдиний підхід - забезпечення єдиного підходу до розробки податкових законів з обов'язковим визначенням платника податку і збору (обов'язкового платежу), об'єкта оподаткування, джерела сплати податку і збору (обов'язкового платежу), податкового періоду, ставок податку і збору (обов'язкового платежу), строків та порядку сплати податку, підстав для надання податкових пільг;

доступність - забезпечення дохідливості норм податкового законодавства для платників податків і зборів (обов'язкових платежів).

Стаття 4. Платники податків і зборів (обов'язкових платежів)

Платниками податків і зборів (обов'язкових платежів) є юридичні і фізичні особи, на яких згідно з законами України покладено обов'язок сплачувати податки і збори (обов'язкові

платежі).

Стаття 5. Облік платників податків і зборів (обов'язкових платежів)

Облік платників податків і зборів (обов'язкових платежів) здійснюється органами державної податкової служби та іншими державними органами відповідно до законодавства.

Взяття на облік юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців як платників податків, зборів (обов'язкових платежів) в органах державної податкової служби здійснюються на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором згідно із Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" ([755-15](#)), не пізніше наступного робочого дня з дня отримання зазначених відомостей органами державної податкової служби. { Частина друга статті 5 в редакції Закону N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006 }

Взяття на облік платників податків, для яких законом установлені особливості їх державної реєстрації та які не включаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, здійснюється не пізніше наступного робочого дня з дня отримання від них відповідної заяви. { Частина третя статті 5 в редакції Закону N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006 }

Документ, що підтверджує взяття на облік в органі державної податкової служби, надсилається платнику податків наступного робочого дня з дня взяття на облік. { Частина четверта статті 5 в редакції Закону N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006 }

Порядок обліку платників податків, зборів (обов'язкових платежів) визначається центральним органом державної податкової служби України. { Частина п'ята статті 5 в редакції Закону N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006 }

Фінансові установи відкривають рахунки платникам податків і зборів (обов'язкових платежів) лише за умови пред'явлення ними документа, що підтверджує взяття їх на облік в органі державної податкової служби. { Частина статті 5 в редакції Закону N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006 }

Фінансові установи зобов'язані надіслати повідомлення про відкриття або закриття рахунку платника податків і зборів (обов'язкових платежів) - юридичної особи, у тому числі відкритого через його відокремлені підрозділи, чи самозайнятої фізичної особи до органу державної податкової служби, в якому обліковується платник податків, у триденний строк з дня відкриття/закриття рахунків (включаючи день відкриття/закриття). { Частина статті 5 в редакції Закону N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006 }

Норми частини сьомої цієї статті поширюються на банки лише в разі відкриття ними власних кореспондентських рахунків. { Частина статті 5 в редакції Закону N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006 }

Фінансові установи починають видаткові операції за рахунком платника податків - суб'єкта підприємницької діяльності (крім банку) з дати отримання фінансовою установою документально підтвердженого повідомлення органу державної податкової служби про

взяття рахунку на облік в органах державної податкової служби.

Форма і зміст повідомлень визначаються центральним органом державної податкової служби України.
{ *Стаття 5 в редакції Законів N 2922-III ([2922-14](#)) від 10.01.2002, N 906-IV ([906-15](#)) від 05.06.2003* }

Стаття 6. Об'єкти оподаткування

Об'єктами оподаткування є доходи (прибуток), додана вартість продукції (робіт, послуг), вартість продукції (робіт, послуг), у тому числі митна, або її натуральні показники, спеціальне використання природних ресурсів, майно юридичних і фізичних осіб та інші об'єкти, визначені законами України про оподаткування.

Стаття 7. Порядок встановлення податкових ставок

Ставки податків і зборів (обов'язкових платежів) встановлюються Верховною Радою України, Верховною Радою Автономної Республіки Крим і сільськими, селищними, міськими радами відповідно до законів України про оподаткування і не змінюються протягом бюджетного року, за винятком випадків, пов'язаних із застосуванням антидемпінгових, компенсаційних і спеціальних заходів відповідно до законів України. { Частина перша статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 333-XIV ([333-14](#)) від 22.12.98 }

Зміна податкових ставок і механізм справляння податків і зборів (обов'язкових платежів) не можуть запроваджуватися Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Стаття 8. Порядок зарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та державних цільових фондів

Порядок зарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) до Державного бюджету України і місцевих бюджетів та державних цільових фондів встановлюється законом.

{ *Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2457-VI ([2457-17](#)) від 08.07.2010* }

Стаття 9. Обов'язки платників податків і зборів (обов'язкових платежів)

1. Платники податків і зборів (обов'язкових платежів) зобов'язані:

1) вести бухгалтерський облік, складати звітність про фінансово-господарську діяльність і забезпечувати її зберігання у терміни, встановлені законами;

2) подавати до державних податкових органів та інших державних органів відповідно до законів декларації, бухгалтерську звітність та інші документи і відомості, пов'язані з обчисленням і сплатою податків і зборів (обов'язкових платежів);

3) сплачувати належні суми податків і зборів (обов'язкових платежів) у встановлені законами терміни;

4) допускати посадових осіб державних податкових органів до обстеження приміщень, що використовуються для одержання доходів чи пов'язані з утриманням об'єктів оподаткування, а також для перевірок з питань обчислення і сплати податків і зборів (обов'язкових платежів).

2. Керівники і відповідні посадові особи юридичних осіб та фізичні особи під час перевірки, що проводиться державними

податковими органами, зобов'язані давати пояснення з питань оподаткування у випадках, передбачених законами, виконувати вимоги державних податкових органів щодо усунення виявлених порушень законів про оподаткування і підписати акт про проведення перевірки.

3. Обов'язок юридичної особи щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) припиняється із сплатою податку, збору (обов'язкового платежу) або його скасуванням або списанням податкової заборгованості відповідно до Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" ([2343-12](#)). У разі ліквідації юридичної особи заборгованість з податків і зборів (обов'язкових платежів) сплачується у порядку, встановленому законами України. У разі укладення мирової угоди у процедурі провадження у справі про банкрутство заборгованість з податків і зборів (обов'язкових платежів) сплачується у розмірах, визначених мировою угодою, укладеною у порядку, встановленому законами України. { Частина третя статті 9 в редакції Закону N 784-XIV ([784-14](#)) від 30.06.99 }

4. Обов'язок фізичної особи щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) припиняється із сплатою податку і збору (обов'язкового платежу) або його скасуванням, а також у разі смерті платника.

Стаття 10. Права платників податків і зборів (обов'язкових платежів)

Платники податків і зборів (обов'язкових платежів) мають право:

1) подавати державним податковим органам документи, що підтверджують право на пільги щодо оподаткування у порядку, встановленому законами України;

2) одержувати та ознайомлюватися з актами перевірок, проведених державними податковими органами;

3) оскаржувати у встановленому законом порядку рішення державних податкових органів та дії їх посадових осіб.

Стаття 11. Відповідальність платників податків і зборів (обов'язкових платежів) за порушення податкових законів

Відповідальність за правильність обчислення, своєчасність сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) і додержання законів про оподаткування несуть платники податків і зборів (обов'язкових платежів) відповідно до законів України.

Фінансові санкції за наслідками документальних перевірок та ревізій, які здійснюються органами державної податкової служби України та іншими уповноваженими державними органами, застосовуються у розмірах, передбачених законодавчими актами, чинними на день завершення таких перевірок або ревізій. { Статтю 11 доповнено частиною другою згідно із Законом N [199/98-ВР](#) від 05.03.98 }

Стаття 12. Обов'язки фінансових установ

1. Фінансові установи зобов'язані подавати органам державної податкової служби на їх письмовий запит відомості про наявність і рух коштів на поточних та вкладних (деPOSITних) рахунках платників

податків - клієнтів цих установ у порядку, встановленому законом.

2. Фінансові установи виконують доручення платників податків і зборів (обов'язкових платежів) на перерахування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів у встановлений законом термін.

3. Керівник та інші посадові особи фінансових установ притягаються до відповідальності відповідно до закону за:

1) невиконання вимог, передбачених частинами першою і другою цієї статті;

2) неподання органам державної податкової служби повідомлень про закриття рахунків платників податків і зборів (обов'язкових платежів) - юридичних і фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності;

3) здійснення видаткових операцій за рахунком платника податків - суб'єкта підприємницької діяльності (крім банку) до отримання документально підтвердженого повідомлення відповідного органу державної податкової служби про взяття такого рахунку на облік.

{ Стаття 12 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2921-III ([2921-14](#)) від 10.01.2002, N 2922-III ([2922-14](#)) від 10.01.2002, в редакції Закону N 906-IV ([906-15](#)) від 05.06.2003 }

Розділ II

ВИДИ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ (ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ) І ПОРЯДОК
ЗАРАХУВАННЯ ЇХ ДО БЮДЖЕТІВ І ДЕРЖАВНИХ ЦІЛЬОВИХ ФОНДІВ

Стаття 13. Види податків і зборів (обов'язкових платежів), що справляються на території України

В Україні справляються:
загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі);
місцеві податки і збори (обов'язкові платежі).

Стаття 14. Загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі)

1. До загальнодержавних належать такі податки і збори (обов'язкові платежі):

1) податок на додану вартість;

2) акцизний збір;

3) податок на прибуток підприємств, у тому числі дивіденди, що сплачуються до бюджету державними некорпоративними, казенними або комунальними підприємствами;

4) податок на доходи фізичних осіб;

5) мито;

6) державне мито;

{ Пункт 7 частини першої статті 14 виключено на підставі Закону N 2457-VI ([2457-17](#)) від 08.07.2010 }

8) плата за землю (земельний податок, а також орендна плата за земельні ділянки державної і комунальної власності);

9) рентні платежі;

10) податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів;

11) податок на промисел;

12) збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок державного бюджету;

13) збір за спеціальне використання природних ресурсів;

14) збір за забруднення навколишнього природного середовища;

{ Пункт 15 частини першої статті 14 виключено на підставі Закону N 2457-VI ([2457-17](#)) від 08.07.2010 }

16) збір на обов'язкове державне пенсійне страхування;

{ Пункт 17 частини першої статті 14 виключено на підставі Закону N 2457-VI ([2457-17](#)) від 08.07.2010 }

18) плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності;

19) фіксований сільськогосподарський податок;

20) збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства;

{ Пункт 21 частини першої статті 14 виключено на підставі Закону N 2457-VI ([2457-17](#)) від 08.07.2010 }

22) єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон України;

23) збір за використання радіочастотного ресурсу України;

24) збори до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (початковий, регулярний, спеціальний);

25) збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками;

26) збір за проведення гастрольних заходів;

27) судовий збір;

28) збір у вигляді цільової надбавки до затвердженого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності;

29) збір на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження. { Частина першу статті 14 доповнено пунктом 29 згідно із Законом N 1565-VI ([1565-17](#)) від 17.11.2009 }

2. Загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі) встановлюються Верховною Радою України і справляються на всій території України.

3. Порядок зарахування загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів) до Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів і державних цільових фондів визначається згідно з законами України.

4. Податки і збори (обов'язкові платежі), зазначені в пунктах 8, 10, 11, 13, 14 частини першої цієї статті, на території Автономної Республіки Крим встановлюються Верховною Радою Автономної Республіки Крим. При цьому ставки податків і зборів (обов'язкових платежів) визначаються в межах граничних розмірів ставок, установлених законами України.
{ Частина четверта статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2457-VI ([2457-17](#)) від 08.07.2010 }

5. Спеціальний збір до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, зазначений у пункті 24 частини першої цієї статті, встановлюється у порядку, визначеному Законом України "Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб" ([2740-14](#)).

6. Підприємствам та організаціям громадських організацій інвалідів можуть надаватися пільги щодо сплати податків, зазначених у пунктах 1, 3, 8 частини першої цієї статті, на підставі дозволу на право користування такою пільгою, який надається міжвідомчою Комісією з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів відповідно до Закону України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" ([875-12](#)).

Санаторно-курортним та оздоровчим закладам громадських організацій інвалідів, реабілітаційним установам громадських організацій інвалідів можуть надаватися пільги щодо сплати податку, зазначеного в пункті 8 частини першої цієї статті, на таких же умовах.

{ Стаття 14 із змінами, внесеними згідно із Законами N 320-XIV ([320-14](#)) від 17.12.98, N 588-XIV ([588-14](#)) від 09.04.99, N 643-XIV ([643-14](#)) від 13.05.99, N 1213-XIV ([1213-14](#)) від 04.11.99, N 1770-III ([1770-14](#)) від 01.06.2000, N 2740-III ([2740-14](#)) від 20.09.2001, N 349-IV ([349-15](#)) від 24.12.2002, N 429-IV ([429-15](#)) від 16.01.2003, N 849-IV ([849-15](#)) від 22.05.2003, N 1115-IV ([1115-15](#)) від 10.07.2003, Кодексом N 1618-IV ([1618-15](#)) від 18.03.2004, Законами N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005, N 2509-IV ([2509-15](#)) від 05.04.2005; в редакції Закону N 2960-IV ([2960-15](#)) від 06.10.2005 }

Стаття 15. Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі)

1. До місцевих податків належать:

1) податок з реклами;
2) комунальний податок;
3) податок на нерухоме майно (нерухомість), відмінне від земельної ділянки. { Частина першу статті 15 доповнено пунктом 3 згідно із Законом N 2457-VI ([2457-17](#)) від 08.07.2010 }

2. До місцевих зборів (обов'язкових платежів) належать:

{ Пункт 1 частини другої статті 15 виключено на підставі Закону N 1271-IV ([1271-15](#)) від 18.11.2003 }

2) збір за припаркування автотранспорту;
3) ринковий збір;
4) збір за видачу ордера на квартиру;
5) курортний збір;
6) збір за участь у бігах на іподромі;
7) збір за виграш на бігах на іподромі;
8) збір з осіб, які беруть участь у грі на тоталізаторі на іподромі;
9) збір за право використання місцевої символіки;
10) збір за право проведення кіно- і телезйомок;
11) збір за проведення місцевого аукціону, конкурсного розпродажу і лотерей;

{ Пункт 12 частини другої статті 15 виключено на підставі Закону N 703-IV ([703-15](#)) від 03.04.2003 }

13) збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг;
14) збір з власників собак;

{ Пункт 15 частини другої статті 15 виключено на підставі Закону N 2515-III ([2515-14](#)) від 07.06.2001 }

3. Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі), механізм справляння та порядок їх сплати встановлюються сільськими, селищними, міськими радами відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, установлених законами України. При цьому податки і збори (обов'язкові платежі), зазначені у пункті 2 частини першої і пунктах 2-4, 13 та 14 частини другої цієї статті, є обов'язковими для встановлення сільськими, селищними та міськими радами за наявності об'єктів оподаткування або умов, з якими пов'язане запровадження цих податків і зборів. { Частина третя статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1805-III ([1805-14](#)) від 08.06.2000 - набирає чинності з 1 січня 2001 року, N 2515-III ([2515-14](#)) від 07.06.2001, N 703-IV ([703-15](#)) від 03.04.2003 }

4. Суми податків і зборів (обов'язкових платежів), зазначених у цій статті, зараховуються до місцевих бюджетів у порядку, визначеному сільськими, селищними, міськими радами, якщо інше не встановлено законами України.

Стаття 16. Джерела сплати податків і зборів (обов'язкових платежів)

1. Джерела сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) встановлюються відповідними законами про податки, збори (обов'язкові платежі).

2. Державні та інші цільові фонди, які не передбачені цим Законом, мають своїм джерелом виключно прибуток підприємств, який залишається після сплати всіх податків і зборів (обов'язкових платежів), передбачених статтями 14 і 15 цього Закону. Відрахування до цих фондів здійснюються на добровільних засадах.

Стаття 17. Порядок сплати податків і зборів (обов'язкових платежів)

Сплата податків і зборів (обов'язкових платежів) провадиться у порядку, встановленому цим Законом та іншими законами України.

Податки і збори (обов'язкові платежі), які відповідно до законів включаються до ціни товарів (робіт, послуг) або відносяться на їх собівартість, сплачуються незалежно від результатів фінансово-господарської діяльності.

Стаття 18. Усунення подвійного оподаткування

1. Сума доходу або прибутку, одержана юридичними особами, їх філіями, відділеннями за кордоном, включається до загальної суми доходу (прибутку), що підлягає оподаткуванню в Україні, і враховується при визначенні розміру податку.

Суми податку на доход (прибуток), одержані за межами території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, сплачені юридичними особами, їх філіями, відділеннями за кордоном відповідно до законодавства іноземних держав, зараховуються під час сплати ними податку з доходів (прибутку) в Україні. При цьому розмір зараховуваних сум не може перевищувати суми податку з доходів (прибутку), що підлягає сплаті в Україні, стосовно доходу (прибутку), одержаного за кордоном.

2. Доходи, одержані за межами України фізичними особами з постійним місцем проживання в Україні, включаються до складу сукупного доходу, що підлягає оподаткуванню в Україні.

Суми податку з доходів фізичних осіб, сплачені за кордоном відповідно до законодавства іноземних держав громадянами з постійним місцем проживання в Україні, зараховуються під час сплати ними податку з доходів фізичних осіб в Україні. При цьому розмір зараховуваних сум податку з доходів, сплачених за межами України, не може перевищувати суми податку з доходів фізичних осіб, що підлягає сплаті цими особами в Україні.

3. Суми податку на нерухоме майно (нерухомість), сплачені за кордоном відповідно до законодавства іноземних держав фізичними особами, які постійно проживають в Україні, за об'єкти, що знаходяться за її межами, зараховуються під час сплати ними податку на об'єкти в Україні. При цьому розмір зарахованих сум податку, сплачених за межами України, не може перевищувати суми, що підлягає сплаті цими особами в Україні.

4. Зарахування сплачених за межами України сум податків, зазначених у частинах першій-третьій цієї статті, провадиться за умови письмового підтвердження податкового органу відповідної

іноземної держави щодо факту сплати податку та наявності міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та запобігання ухиленням від сплати податку.

Стаття 19. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України, ратифікованим Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що їх містять закони України про оподаткування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 20. Контроль за справлянням податків і зборів (обов'язкових платежів)

Контроль за правильністю та своєчасністю справляння податків і зборів (обов'язкових платежів) здійснюється державними податковими органами та іншими державними органами в межах повноважень, визначених законами.

За стягнення податків і зборів (обов'язкових платежів), які не передбачені цим Законом, посадові особи державних податкових органів та інших державних органів несуть відповідальність згідно з законами України.

Голова Верховної Ради Української РСР

Л.КРАВЧУК

м. Київ, 25 червня 1991 року

№ 1251-ХІІ